

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2552

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-11
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C1 : Political Theory
PO - C4 : Comparative Politics
(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Define the term Political obligation. Discuss its features and bases.
- b) Explain the term 'Liberty' and 'Equality'. Discuss their nature and types.

Q2) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Give the meaning of the term political theory. Discuss its nature, significance and causes of its end and resurgence.
- b) Define the term 'Political Theory'. Discuss marxist and feminist perspectives of political theory.

Q3) Answer any one of the following. **[20]**

- a) What is the meaning of the term non Governmental Organization? Explain it's nature, features and functions in the context of Globalization.
- b) Explain the system theory approach to the study of comparative Politics.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Write an essay on 'The process of Modernization and Development?'
- b) Discuss the role of Judiciary in the context of Globalization.

Q5) Write short notes. (Any four) **[20]**

- a) Types and features of Rights.
- b) Dimension of Justice.
- c) Liberal theory of democracy.
- d) Role of Bureaucracy.
- e) Features of non-deviocratic state.
- f) Issues in front of social movements.

Total No. of Questions : 5]

P2552

[5303]-Ext.-11
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C1 : Political Theory
PO - C4 : Comparative Politics
(2013 Pattern) (Compulsory)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) 'राजकीय आबंधन' संज्ञेची व्याख्या लिहून त्याची वैशिष्ट्ये आणि आधारांची चर्चा करा.
ब) 'स्वातंत्र्य' आणि 'समता' संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे स्वरूप आणि प्रकारांची चर्चा करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) 'राजकीय सिध्दांत' संकल्पनेचा अर्थ लिहा. राजकीय सिध्दांताचे स्वरूप, महत्व सांगून त्याच्या अंत आणि पुनरूत्थानाच्या कारणांची चर्चा करा.
ब) 'राजकीय सिध्दांत' व्याख्या लिहा. राजकीय सिध्दांताच्या मार्क्सवादी आणि स्त्रीवादी परिप्रेक्ष्याची चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) बिगर शासकीय संघटना म्हणजे काय? जागतिकीकरणाच्या संदर्भात तिचे स्वरूप, वैशिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा.
ब) तुलनात्मक राज्यशास्त्राच्या अभ्यासाचा व्यवस्थावादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) 'आधुनिकीकरण आणि विकास प्रक्रिया' यावर निबंध लिहा.
- ब) जागतिकीकरणाच्या पार्श्वभूमीवर न्यायव्यवस्थेच्या भूमिकेवर चर्चा करा.

- प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]
- अ) हक्काचे प्रकार आणि वैशिष्ट्ये.
- ब) न्यायाचे पैलू.
- क) लोकशाहीचा उदारमतवादी सिध्दांत.
- ड) नोकरशाहीची भूमिका.
- इ) बिगर लोकशाही राज्याची वैशिष्ट्ये.
- फ) सामाजिक चळवळी पुढील महत्वाचे प्रश्न.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2553

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-12
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C2 : Public Administration
PO - C5 : Public Policy
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss Neo-classical. Classical theories of Public Administration.
- b) Define Public Administration. Explain Nature and Scope of Public Administration.

Q2) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss role of Public Sector in the context of Liberalization.
- b) Compare between Public Administration and Private Administration.

Q3) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Explain the process of Public Policy Making.
- b) What is Public Policy? Explain nature and scope of Public Policy.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss the process of implementation and evaluation of Public Policy.
- b) Discuss the impact of Globalisation on Policy making.

Q5) Write short notes on (Any four) **[20]**

- a) Good Governance.
- b) New Public Administration.
- c) Development Administration.
- d) National Rural Health Mission.
- e) Group Approach to the Public Policy.
- f) Role of Transnational Actors in Public Policy.

Total No. of Questions : 5]
P2553

[5303]-Ext.-12
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C2 : Public Administration
PO - C5 : Public Policy
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) लोकप्रशासनाचे नव-अभिजात व अभिजात सिध्दांताची चर्चा करा.
- ब) लोकप्रशासनाची व्याख्या लिहा. लोकप्रशासनाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) सार्वजनिक क्षेत्राची उदारमतवादाच्या संदर्भातील भूमिकेची चर्चा करा.
- ब) लोकप्रशासन व खाजगी प्रशासन यांची तुलना करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) सार्वजनिक धोरण ठरविण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- ब) सार्वजनिक धोरण म्हणजे काय? सार्वजनिक धोरणाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) सार्वजनिक धोरणाच्या अंमलबजावणीच्या व मूल्यमापनाच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
- ब) धोरणनिश्चितीवर जागतिकीकरणाच्या प्रभावाची चर्चा करा.

- प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार वर संक्षिप्त टिपा लिहा. [20]
- अ) सुशासन
- ब) नवलोक प्रशासन
- क) विकास प्रशासन
- ड) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान
- इ) सार्वजनिक धोरणाचा गट दृष्टीकोन
- फ) सार्वजनिक धोरणातील आंतरराष्ट्रीय घटकांची भूमिका

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2554

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-13

M.A. (Part - I) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - C3 : Political Institutions in India

PO - C6 : Issues in World Politics

(2013 Pattern) (Compulsory Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Critically evaluate the strong centre Federal frame work in India.
- b) Examine critically the role of Prime Minister of India in the context of Globalization.

Q2) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Take a brief account of working of the National Human Rights Commission.
- b) Write an essay on 'Legislative Supremacy'.

Q3) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Critically analyse the role of external factors in framing the foreign policy of the country.
- b) What is New World Order? Discuss the features of New World Order.

Q4) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Define the term Armed Conflict. Explain its causes and methods.
- b) What is Coercive Diplomacy? Explain various methods of Coercive diplomacy.

P.T.O.

Q5) Write short notes. (Any four) :

[20]

- a) Active state
- b) Role of Governor
- c) Judicial Review
- d) Nuclear proliferation
- e) Consequences of Information Revolution
- f) Causes of Terrorism

Total No. of Questions : 5]

P2554

[5303]-Ext.-13

M.A. (Part - I) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - C3 : Political Institutions in India

PO - C6 : Issues in World Politics

(2013 Pattern) (Compulsory Paper)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) 'भारतातील' प्रबळ केंद्र संघराज्य आकृती 'बंध' पध्दतीचे टीकात्मक परीक्षण करा.
ब) जागतिकीकरणाच्या संदर्भात भारताच्या पंतप्रधानाच्या भूमिकेचे चिकित्सक परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाच्या कामकाज पध्दतीचा थोडक्यात आढावा द्या.
ब) 'कायदेमंडळाचे सर्वश्रेष्ठत्व' यावर निबंध लिहा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) राष्ट्राचे परराष्ट्रीय धोरण निर्मितीतील बाह्य घटकांच्या भूमिकेचे टीकात्मक परीक्षण करा.
ब) नवीन जागतिक व्यवस्था म्हणजे काय? नवीन जागतिक व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये लिहा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) 'सशस्त्र संघर्ष' संज्ञा स्पष्ट करा. सशस्त्र संघर्षाची कारणे आणि पध्दती स्पष्ट करा.
ब) पाशवी राजनय म्हणजे काय? पाशवी राजनयाच्या विविध पध्दती स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) सक्रिय राज्य
- ब) राज्यपालाची भूमिका
- क) न्यायालयीन पुनर्विलोकन
- ड) अण्वस्त्र प्रसार बंदी
- इ) माहिती क्रांतीचे परिणाम
- फ) दहशतवादाची कारणे

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2555

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-14
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 01 : Modern Political Ideologies &
PO - 05 : Social Movement in India
(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the elements of Nationalism.
- b) Write the principles of classical Liberalism.

Q2) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the Features of Facism.
- b) Write the Principles of Democratic socialism.

Q3) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the role of Bhartiya Kisan union in India.
- b) Write the Leadership, organization and issues of Dalit Panthers in India.

Q4) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the Politics of Mobilization in Nationalist movement in India.
- b) Write the role of Hamal Panchayat in labour movement.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Nature of Feminism
- b) Features of Environmentalism
- c) Limits of Facism
- d) Issues of Human Rights
- e) National Alliance of People's movement
- f) Issues of Sexual and domestic violence

Total No. of Questions : 5]
P2555

[5303]-Ext.-14
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 01 : Modern Political Ideologies &
PO - 05 : Social Movement in India
(2013 Pattern) (Optional Paper)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) राष्ट्रवादाचे घटक स्पष्ट करा.
ब) अभिजात उदारमतवादाची तत्वे लिहा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) फॅसिझमची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) लोकशाही समाजवादाची तत्वे लिहा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) भारतातील भारतीय किसान युनियनची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) भारतातील दलित पॅथर्सचे नेतृत्व, संघटना व उठविलेले प्रश्न लिहा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) भारतातील राष्ट्रवादी चळवळीतील संघटनाचे राजकारण स्पष्ट करा.
ब) कामगार चळवळीतील हमाल पंचायतीची भूमिका लिहा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा.

[20]

- अ) स्त्रीवादाचे स्वरूप
- ब) पर्यावरणवादाची वैशिष्ट्ये
- क) फॅसिझमच्या मर्यादा
- ड) मानवी हक्कांचा प्रश्न
- इ) जनवादी चळवळीची राष्ट्रीय आघाडी
- फ) लैंगिक आणि कौटुंबिक हिंसाचाराचा प्रश्न

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2556

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-15

M.A. (Part - I) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 02 : Political Thinkers in Modern Maharashtra

PO - 06 : Political Process in Modern Maharashtra

(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss Dr. Ambedkar's views on Casteism.
- b) Critically evaluate Chiplunkar's thought of social reforms.

Q2) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Explain Agarkar's view on Gender inequalities.
- b) Critically examine Savarkar's views on 'Hindu Nationalism'.

Q3) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Analyse the impact of caste on the politics of Maharashtra.
- b) Discuss Samyukta Maharashtra Movement in the context of Maharashtra.

Q4) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Explain the growing impact of urban economy on the politics of Maharashtra.
- b) Discuss the dominance and the crisis of cooperative Sector in Maharashtra.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four)

[20]

- a) Tarabai Shinde and gender equality
- b) V. R. Shinde and the depressed class mission
- c) Javadekar's views on Satyagraha
- d) Challenges to Maratha hegemony
- e) Rise of urban interest
- f) Features of Congress Party in Maharashtra

Total No. of Questions : 5]

P2556

[5303]-Ext.-15

M.A. (Part - I) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 02 : Political Thinkers in Modern Maharashtra

PO - 06 : Political Process in Modern Maharashtra

(2013 Pattern) (Optional Paper)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) डॉ. आंबेडकरांच्या जातीयवादाविषयी विचारांची चर्चा करा.
ब) सामाजिक सुधारणांविषयी चिपळूणकरांच्या विचारांचे चिकित्सक परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) लैंगिक विषमतेविषयी आगरकरांचे विचार स्पष्ट करा.
ब) हिंदू राष्ट्रवादाविषयी विचारांचे चिकित्सक परीक्षण करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) महाराष्ट्रातील राजकारणावर जातीच्या प्रभावाचे विश्लेषण करा.
ब) महाराष्ट्राच्या संदर्भात संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) महाराष्ट्राच्या राजकारणावरील शहरी अर्थव्यवस्थेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
ब) महाराष्ट्रातील सहकारक्षेत्राचे वर्चस्व व पेचप्रसंगाची चर्चा करा.

प्रश्न 5) संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) ताराबाई शिंदे आणि लैंगिक समता
- ब) विठ्ठल रामजी शिंदे आणि बहिष्कृत हितकारिणी सभा
- क) सत्याग्रहाविषयी जावडेकरांचे विचार
- ड) मराठा वर्चस्वाला असणारी आव्हाने
- इ) शहरी हितसंबंधांचा उदय
- फ) महाराष्ट्रातील काँग्रेस पक्षाची वैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2557

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-16
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 04 : Inequality and Exclusion
PO - 06 : State Politics in India
(Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) a) Critically examine the issue of caste discrimination in India. [20]

OR

b) Critically examine the changing nature of centre state relations in India.

Q2) a) Evaluate the current Status of the formation of Telangana. [20]

OR

b) Discuss the linguistic movements in the North-East India.

Q3) a) Discuss the water dispute between Karnataka and Tamil Nadu. [20]

OR

b) Write an essay on the different manifestations of the idea of exclusion.

Q4) a) Write an essay on the emergence of New middle class in India. [20]

OR

b) Write on the issue of communal politics in Punjab.

P.T.O.

Q5) Write notes on any four of the following.

[20]

- a) Demand for separate state of Vidarbha.
- b) Women's movement in India.
- c) Dalit Politics in U.P.
- d) Non-Brahmin movement in Tamil Nadu.
- e) Economic Backwardness.
- f) Policy of reservation.

Total No. of Questions : 5]

P2557

[5303]-Ext.-16
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 04 : Inequality and Exclusion
PO - 06 : State Politics in India
(Optional)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) अ) भारतातील जाती भेद प्रश्नाचे टीकात्मक परीक्षण करा. [20]
किंवा
ब) भारतातील केंद्र-राज्य संबंधाच्या बदलत्या स्वरूपाचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) अ) तेलंगणा राज्याच्या निर्मितीच्या सद्या स्थितीचे परीक्षण करा. [20]
किंवा
ब) ईशान्य भारतातील भाषिक चळवळीची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) अ) कर्नाटक व तामीळनाडू यांच्यातील पाणी संघर्षाची चर्चा करा. [20]
किंवा
ब) 'वगळलेले जाती समूह' या संकल्पनेचे विविध अविष्कार यावर निबंध लिहा.
- प्रश्न 4) अ) भारतातील नव्या मध्यम वर्गाच्या उदयावर निबंध लिहा. [20]
किंवा
ब) पंजाबमधील जमातवादी राजकारणाच्या मुद्द्यावर भाष्य करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) विदर्भाची वेगळ्या राज्याची मागणी
- ब) भारतातील स्त्री चळवळ
- क) उत्तर प्रदेशातील दलित राजकारण
- ड) तामीळनाडू मधील बाह्येतर चळवळ
- इ) आर्थिक मागसलेपणा
- फ) आरक्षणाचे धोरण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2558

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-17
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 03 : India's Foreign Policy
PO - 07 : Human Rights
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss the characteristics of India's Foreign Policy.
- b) Discuss India's relations with Nepal.

Q2) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss various challenges before India's Foreign Policy.
- b) Discuss India's relations with China.

Q3) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss the various fundamental rights of citizens of India.
- b) Discuss various Human Right movements in India.

Q4) Answer any one of the following : **[20]**

- a) Discuss the individual rights and group rights.
- b) Discuss various protections given by National Human Rights Commission.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four) :

[20]

- a) Anti Poverty Right
- b) Right to constitutional Remedies
- c) Pandit Nehru-an architect of India's Foreign Policy
- d) Rights of senior citizens
- e) Energy security concerns of India
- f) Continuity in India's Foreign Policy

Total No. of Questions : 5]

P2558

[5303]-Ext.-17
M.A. (Part - I) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 03 : India's Foreign Policy
PO - 07 : Human Rights
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
प्रश्न 1)	खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.	[20]
	अ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणाच्या विविध घटकांची चर्चा करा.	
	ब) भारताच्या नेपाळबरोबर संबंधाची चर्चा करा.	
प्रश्न 2)	खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.	[20]
	अ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणापुढील विविध आव्हानांची चर्चा करा.	
	ब) भारताच्या चीनबरोबरच्या संबंधाची चर्चा करा.	
प्रश्न 3)	खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.	[20]
	अ) भारतीय नागरीकांचे विविध मूलभूत हक्कांची चर्चा करा.	
	ब) भारतातील मानवी हक्क चळवळींची चर्चा करा.	
प्रश्न 4)	खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.	[20]
	अ) व्यक्तिगत हक्क व समूहाचे हक्कांची चर्चा करा.	
	ब) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाने दिलेल्या संरक्षणाची चर्चा करा.	

प्रश्न 5) संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

[20]

- अ) गरीबी विरोधी हक्क
- ब) घटनात्मक उपायांचा अधिकार
- क) पंडित नेहरू – भारताच्या परराष्ट्र धोरणाचे शिल्पकार
- ड) ज्येष्ठ नागरीकांचे अधिकार
- इ) उर्जा सुरक्षेतील भारताची भूमिका
- फ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणातील सातत्य

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2559

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-21

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO - C7 : Political Thinking in Modern India

PO - C10 : Traditions of Political Thought

(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Take a brief review of Nehru's model of economic transformation and Development.
- b) Write an essay on 'Raja Rammohan Roy as a social Reformer.

Q2) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Critically analyse Ram Manohar Lohia's views on Liberty, Equality and Justice.
- b) Critically examine Jayprakash Narayan's Theory of Sarvodaya.

Q3) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Explain, John Locke's Theory of Social Contract.
- b) Write an essay on 'Gadhian thoughts of Truth, Non-violence and Satyagrah.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following.

[20]

- a) Discuss, Karl Marx views on Historical Materialism.
- b) Explain plato's idea about 'Communism'.

Q5) Answer any four of the following.

[20]

- a) Political thoughts of Thomas Aquinas.
- b) Dr. Babasaheb Ambedkar's views on Social Democracy.
- c) Tilaks Nationalism.
- d) Maulana Azad's views on Religion and education.
- e) Machiavellis views on "Prince".
- f) Rousseau's Concept of General will.

Total No. of Questions : 5]

P2559

[5303]-Ext.-21

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO - C7 : Political Thinking in Modern India

PO - C10 : Traditions of Political Thought

(2013 Pattern) (Compulsory)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) नेहरूप्रणित आर्थिक स्थित्यंतर आणि विकास प्रारूपाचा थोडक्यात आढावा घ्या.

ब) 'समाजसुधारक राजा राम मनोहर रॉय' यांच्यावर निबंध लिहा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) राम मनोहर लोहिया यांच्या 'स्वातंत्र्य, समता, न्याय या संकल्पनांचे वर्णन करा.

ब) जयप्रकाश नारायण यांच्या सर्वोदय सिंधदाताचे चिकित्सक परीक्षण करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) जॉन लॉकचा सामाजीक करार सिंधदात स्पष्ट करा.

ब) 'सत्य, अहिंसा आणि सत्याग्रहाबाबतचे' गांधीजीचे विचार यावर निबंध लिहा.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) कार्ल मार्क्सच्या ऐतिहासिक भौतिकवादी दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
- ब) प्लेटोचा साम्यवादी कल्पना स्पष्ट करा.

- प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा. [20]
- अ) थॉमस अँक्विनासचा राजकीय विचार
- ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे सामाजिक लोकशाही बाबत विचार
- क) टिळकांचा राष्ट्रवाद
- ड) मौलना आझादांचे धर्म व शिक्षण विषयक विचार
- इ) मॅकियाव्हेलेचा 'प्रिन्स' बाबतचे विचार
- फ) रूसोची सामुहीक ईहेची संकल्पना

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2560

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-22
M.A. (Part - II) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C8 : Political Sociology
PO - C11 : Political Process in India
(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Define the term 'Political Sociology'. Explain Karl Marx and Max Webers contribution to Political Sociology.
- b) Write the meaning and nature of the term 'Power' and 'Authority'. Critically examine the sources of power and authority.

Q2) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Write the meaning of the term 'Political ideology'. Explain the role of Ideology in shaping views and approaches of the people in modern societies.
- b) Discuss the importance of Military and Bureaucracy as an instrument of the state.

Q3) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Take a brief review of the nature of party system in India.
- b) Discuss electoral Politics since 1990-2009.

P.T.O.

Q4) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Discuss the role of 'Caste' in Indian Politics.
- b) Define Regionalism and explain issues of autonomy and ethnicity.

Q5) Short notes. (Any four) **[20]**

- a) Class : Meaning and Nature
- b) Globalization : Impact on state
- c) Patriarchy
- d) Farmers Movement
- e) Inequalities and Redistribution
- f) Dalit Politics

Total No. of Questions : 5]

P2560

[5303]-Ext.-22
M.A. (Part - II) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C8 : Political Sociology
PO - C11 : Political Process in India
(2013 Pattern) (Compulsory)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
- अ) 'राजकीय समाजशास्त्र' संकल्पनेची व्याख्या लिहा. कार्ल मार्क्स आणि मॅक्स वेबरचे राजकीय समाजशास्त्राला झालेले योगदान स्पष्ट करा.
- ब) 'सत्ता' आणि 'अधिसत्ता' संकल्पनांचा अर्थ स्वरूप लिहा. सत्ता आणि अधिसत्तेच्या उगमस्थानांचे परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
- अ) 'राजकीय विचारसरणी' संकल्पनेचा अर्थ लिहा. आधुनिक समाजातील लोकांचे दृष्टिकोन घडविण्यामधील राजकीय विचारसरणीची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) 'लष्कर' आणि 'नोकरशाही' राज्याचे महत्वाचे घटक या अनुषंगाने चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
- अ) भारतातील पक्ष पध्दतीचे स्वरूप' याचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- ब) 1990 ते 2009 या कालावधीतील निवडणूक राजकारणाची चर्चा करा.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
- अ) भारतीय राजकारणातील जातीची भूमिका यावर चर्चा करा.
- ब) प्रदेशवाद म्हणजे काय? प्रदेशवादातील स्वायत्तता आणि वांशिकता या मुद्द्यांची चर्चा करा.

- प्रश्न 5) टीपा लिहा. [20]
- अ) वर्ग : अर्थ आणि स्वरूप
- ब) जागतिकीकरण : राज्यावरील परिणाम
- क) पितृसत्ता
- ड) शेतकरी चळवळ
- इ) असमानता आणि पुर्नवाटप
- फ) दलित राजकारण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2561

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-23

M.A. (Part - II) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - C9 : Theory of International Relations

PO - C12 : Political Participation

(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Write the Behaviouralism theory of International relations.
- b) Discuss the relationship between public opinion and political culture.

Q2) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Explain the Marxist Theory of International Relations.
- b) Write the agencies of Political Socialization.

Q3) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Explain the meaning features and important issues of New Social Movement.
- b) Explain the determinants of Political Participation.

Q4) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Explain the Macrocosmic Conflict theory of International Relations.
- b) Discuss the causes and consequences of the end of Cold War.

P.T.O.

Q5) Write notes on any four of the following.

[20]

- a) International change
- b) Role of Media in Political Participation
- c) Importance of critical theory.
- d) Meaning of Political Socialization.
- e) Extent of women's participation.
- f) Post Positivist Debate : Meaning and Features.

Total No. of Questions : 5]

P2561

[5303]-Ext.-23

M.A. (Part - II) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - C9 : Theory of International Relations

PO - C12 : Political Participation

(2013 Pattern) (Compulsory)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा वर्तनवादी सिध्दांत लिहा.
ब) लोकमत व राजकीय संस्कृती यांच्यामधील संबंधाची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा मार्क्सवादी सिध्दांत स्पष्ट करा.
ब) राजकीय सामाजिकरणाची माध्यमे लिहा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) नवीन सामाजिक चळवळीचा अर्थ, वैशिष्ट्ये आणि महत्वाचे मुद्दे स्पष्ट करा.
ब) राजकीय सहभागाचे घटक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा साकलिक संघर्षाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
ब) शीतयुद्ध समाप्तीची कारणे व परीणामांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

[20]

- अ) आंतरराष्ट्रीय बदल
- ब) राजकीय सहभागातील प्रसिध्दी माध्यमांची भूमिका
- क) टिकात्मक सिध्दांताचे महत्व
- ड) राजकीय सामाजिकरणाचा अर्थ
- इ) महिला सहभागाचा विस्तार
- फ) उत्तर प्रव्यक्षार्यवाद : अर्थ आणि वैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2562

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-24
M.A. (Part - II) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 09 : Comparative Politics - II
PO - 013 : Political Thought of Dr. Ambedkar

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one question. **[20]**

- a) Discuss constitution making process in Nepal.
- b) Discuss the democratic movement in Bangladesh.

Q2) Answer any one question. **[20]**

- a) Discuss the role of military in Pakistan.
- b) Discuss the role of Political parties in Nation building process in Sri Lanka.

Q3) Answer any one question. **[20]**

- a) Discuss socio-political background of Dr. Ambedkar's thoughts.
- b) Evaluate Dr. Ambedkar's contribution to Indian Nationalism.

Q4) Answer any one question. **[20]**

- a) Discuss Dr. Ambedkar's views on Liberal democracy.
- b) Discuss Dr. Ambedkar's views on Indian Constitution.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four)

[20]

- a) Awami League in Bangladesh
- b) Issues of ethnic minority in Sri Lanka
- c) Monarchy in Nepal
- d) Dr. Ambedkar on 'Buddhism'
- e) Dr. Ambedkar on 'annihilation of caste'
- f) Dr. Ambedkar's economic views

Total No. of Questions : 5]

P2562

[5303]-Ext.-24

M.A. (Part - II) (External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 09 : Comparative Politics - II

PO - 013 : Political Thought of Dr. Ambedkar

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) नेपाळमधील घटनानिर्मितीच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
- ब) बांगला देशातील लोकशाही चळवळीची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) पाकिस्तानमधील लष्कराच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- ब) श्रीलंकेतील राष्ट्रभारणीच्या प्रक्रियेतील राजकीय पक्षांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) डॉ. आंबेडकरांच्या विचारांच्या सामाजिक राजकीय पार्श्वभूमीची चर्चा करा.
- ब) भारतीय राष्ट्रवादाला डॉ. आंबेडकरांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
- अ) डॉ. आंबेडकरांच्या उदारमतवादी लोकशाही विषयी विचारांची चर्चा करा.
- ब) भारतीय राज्यघटनेविषयी डॉ. आंबेडकरांच्या विचारांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) बांगला देशातील आवामी लीग
- ब) श्रीलंकेतील वार्षिक अल्पसंख्यांकाचे प्रश्न
- क) नेपाळमधील राजेशाही
- ड) डॉ. आंबेडकरांचे बुध्दधर्माविषयी विचार
- इ) डॉ. आंबेडकरांचे जातीनिर्मूलनाविषयी विचार
- फ) डॉ. आंबेडकरांचे आर्थिक विचार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2563

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-25
M.A. (Part - II) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 010 : Indian Administration
PO - 014 : Party System in India
(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) "Contemporary Indian Politics is Multipolar but express through bipolarity" Discuss.
- b) Explain the Historical background of Indian Administration.

Q2) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the role of 1935 Act in Indian Administration.
- b) Discuss on changing role of chief minister in State Administration.

Q3) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the role and responsibilities of the Governor.
- b) Discuss the rise of BJP and its status in Indian Politics.

Q4) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Discuss civil service reforms on the context of liberalisation.
- b) Review the role played BSP in Indian Politics.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four) :

[20]

- a) Cabinet Secretaries
- b) Globalisation and bureaucracy
- c) Importance of Right to Information
- d) The concept of multiparty system
- e) Impact of Religion on Indian Politics
- f) Coalition Politics in India

Total No. of Questions : 5]

P2563

[5303]-Ext.-25
M.A. (Part - II) (External)
POLITICAL SCIENCE
PO - 010 : Indian Administration
PO - 014 : Party System in India
(2013 Pattern) (Optional Paper)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
- अ) “समकालीन भारतीय राजकारणाचे स्वरूप बहुध्रुवीय असले तरी प्रत्यक्षात ते दोन आघाड्यांच्या स्वरूपामार्फत व्यक्त होते” चर्चा करा.
- ब) भारतीय प्रशासनाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
- अ) 1935 च्या भारतीय प्रशासकीय कायद्याची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) “राज्यप्रशासनातील मुख्यमंत्र्याची बदलती भूमिका” यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
- अ) राज्यपालांची भूमिका व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.
- ब) भारतीय राजकारणात भाजप चा उदय व स्थान चर्चा करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
- अ) उदारमतवादाच्या संदर्भात नागरी सेवेतील सुधारणांची चर्चा करा.
- ब) भारतीय राजकारणात बहुजन समाजवादी पक्षाने बजावलेल्या भूमिकेचा आढावा घ्या.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा.

[20]

- अ) संसदीय सचिव
- ब) जागतिकीकरण आणि नोकरशाही
- क) माहितीच्या अधिकाराचे महत्व
- ड) बहुपक्ष पध्दतीची संकल्पना
- इ) भारतीय राजकारणावर धर्माचा प्रभाव
- फ) भारतातील आघाडीचे राजकारण

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2564

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-26

M.A. (Part - II)

(For External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 011 : Politics of Non Democratic Regimes

PO - 015 : Conflict and Co-operation in Asia Pacific Region

(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Discuss various theories of Non-Democratic Regimes.
- b) Discuss the role of Legitimacy and control in Non Democratic Regime.

Q2) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Write an essay on Processes of Democratization.
- b) Discuss the issues of Economic Development in Non Democratic Regimes.

Q3) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Take a brief review of the Journey of Imperialism to the end of cold war.
- b) Explain the New Regional order in the context of Security.

Q4) Answer any one of the following. **[20]**

- a) Discuss the co-operation issues between Japan and China.
- b) Comment on 'China emerging as a major Power in the world politics.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four)

[20]

- a) Types of Non-Democratic Regime
- b) Role of Ideology in Non Democratic Regime
- c) Features of Democratic Regimes
- d) Conflict issues between North-south korea
- e) Nature of Co-operation between Russia and U.S.A.
- f) Nature of Co-operation between middle powers in the world politics

Total No. of Questions : 5]

P2564

[5303]-Ext.-26

M.A. (Part - II)

(For External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 011 : Politics of Non Democratic Regimes

PO - 015 : Conflict and Co-operation in Asia Pacific Region

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) बिगर लोकशाही राजवटीच्या सिध्दांतावर चर्चा करा.
- ब) बिगर लोकशाही राजवटीतील अधिमान्यता आणि नियंत्रण यांची भूमिका यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) 'लोकशाहीकरण प्रक्रियेवर' निबंध लिहा.
- ब) बिगर लोकशाही राजवटीतील आर्थिक विकासाच्या मुद्द्यांवर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) 'साम्राज्यवादाच्या प्रवासाची सुरुवात ते शीतयुद्धाचा अंत' या कालावधीच्या प्रवासाचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- ब) सुरक्षिततेच्या संदर्भात नवीन प्रादेशिक व्यवस्था स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) जपान व चीन यांतील सहकार्याच्या मुद्द्यांवर चर्चा करा.
- ब) 'जागतिक राजकारणात चीनचा महासत्ता म्हणून झालेला उदय', यावर भाष्य करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा.

[20]

- अ) बिगर लोकशाही राजवटीचे प्रकार
- ब) बिगर लोकशाही राजवटीतील विचारप्रणालीची भूमिका
- क) लोकशाही राजवटीची वैशिष्ट्ये
- ड) उत्तर-दक्षिण कोरियातील संघर्षाचे मुद्दे
- इ) रशिया आणि अमेरिकेतील सहकार्य
- फ) जागतिक राजकारणातील मध्यम सत्तामधील सहकार्याचे स्वरूप

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2565

[Total No. of Pages : 4

[5303]-Ext.-27

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 012 : Research Methods in Political Science

PO - 016 : Political Economy of India

(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer any one of the following. [20]

- a) What is Globalization? Explain its effects on Indian states.
- b) Write the methods of data analysis.

Q2) Answer any one of the following. [20]

- a) Write the features of Quantative Research.
- b) Explain the question of State autonomy.

Q3) Answer any one of the following. [20]

- a) Explain the process of Report writing.
- b) Explain the role of Ruling classes in the Political economy of India.

Q4) Answer any one of the following. [20]

- a) Explain the term variables and explain the types of variables.
- b) Give a review of development plans in India.

P.T.O.

Q5) Answer any four of the following.

[20]

- a) Hypothesis
- b) Presentation of Research
- c) Dominant coalition
- d) Privatization
- e) Politics of Middle classes
- f) Research Question

Total No. of Questions : 5]

P2565

[5303]-Ext.-27

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO - 012 : Research Methods in Political Science

PO - 016 : Political Economy of India

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) जागतिकीकरण म्हणजे काय? भारतीय राज्यसंस्थेवर त्याचे झालेले परिणाम स्पष्ट करा.
ब) माहिती विश्लेषणाच्या पध्दती लिहा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) संख्यात्मक संशोधनाची वैशिष्ट्ये लिहा.
ब) राज्याच्या स्वायततेचा प्रश्न स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) अहवाल लिखानाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
ब) भारतातील राजकीय अर्थव्यवस्थेतील सत्ताधारी वर्गाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) चल या संज्ञेची व्याख्या करा. चलाचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) भारतातील विकास योजनांचा आढावा द्या.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) गृहीतक
- ब) संशोधनाचे सादरीकरण
- क) प्रभूत्वशाली युती
- ड) खाजगीकरण
- इ) मध्यम वर्गाचे राजकारण
- फ) संशोधन प्रश्न

